

شیوه روایت‌پردازی «پس‌گشتی» در ساختار دو رمان از علاء الأسوانی

۱- عبدالعلی آل‌بویه لنگرودی*، ۲- مهدی اسمعیلی**

۱- دانشیار زبان و ادبیات عرب دانشگاه بین‌المللی امام خمینی^(ه)، قزوین، ایران
۲- دانشجوی دکتری زبان و ادبیات عرب دانشگاه بین‌المللی امام خمینی^(ه)، قزوین، ایران
(تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۱۲/۱۰؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۵/۱۲)

چکیده

بر این باوریم که در سیر گذر از کلاسیسم به مدرنیسم و پسامدرنیسم، شیوه‌های روایت‌پردازی در ادبیات داستانی نیز دستخوش تغییر و تحول شده‌است. اگرچه کلاسیست‌ها پایبند نظم و ترتیب توالی حوادث بر محور زمان در داستان هستند، مدرنیسم این پایبندی را تا حدود زیادی منحل کرده‌است، به طوری که این به‌هم‌ریختگی توالی حوادث بر محور زمان، آشکارا در داستان‌نویسی دوره مدرنیسم به چشم می‌خورد. یکی از شیوه‌های روایت‌پردازی مدرن، شیوه روایت‌پردازی پس‌گشتی (Analeptic Narration) است که به دو صورت «روایت‌های مدور» و «روایت‌های پس‌گشتی» نمود یافته‌است. علاء الأسوانی (۱۹۵۷م.) نویسنده معاصر مصر دو رمان «شیکاگو» و «عمارت یعقوبیان» را با تمسک به شگردهای روایت‌پردازی پس‌گشتی روایت کرده‌است. مقاله حاضر به شیوه توصیفی-تحلیلی و با بهره‌گیری از منابع کتابخانه‌ای، به شگردهای روایت‌پردازی پس‌گشتی در دو اثر نامبرده می‌پردازد.

کلیدواژه‌ها: روایت‌پردازی، روایت مدور، روایت پس‌گشتی، علاء الأسوانی.

---

* E-mail: Alebooye@hum.ikiu.ac.ir

** E-mail: mailesmaeili@yahoo.com (نویسنده مسئول)